

1.VISPĀRĪGIE DATI	3
1.1. Ievads	3
1.2. Esošā situācija.....	4
1.3. Projektā paredzēts	4
2. BŪVNICĪBAS SECĪBA.....	5
2.1. Sagatavošanas darbu apraksts	5
3. BŪVDARBU ORGANIZĀCIJAS APRAKSTS	7
3.1. Būvdarbu organizācijas vispārējie noteikumi	7
3.2. Būvdarbu veikšanas vietu norobežošana	7
3.3. Būvgružu transportēšana un savākšanas organizēšana	8
3.4. Autotransporta kustība būvlaukumā	8
3.5. Tehnoloģiskais un montāžas aprīkojums	8
3.6. Materiālu piegāžu organizēšana būvlaukumā.....	8
3.7. Būvdarbi būvobjektā	8
3.8. Prasības sastatnēm	8
3.9. Darbu veikšanas secība.....	9
4. DROŠĪBAS TEHNIKAS NOTEIKUMI, DARBA AIZSARDZĪBA UN UGUNSDROŠĪBAS PASĀKUMI ...	9
4.1. Prasību ievērošanu kontrolē galvenā būvuzņēmēja atbildīgais būvdarbu vadītājs.	11
4.2. Darba aizsardzības prasības strādājot augstumā ar celtniecības sastatnēm	12
5. APKĀRTĒJĀS VIDES AIZSARDZĪBA.....	12
5.1. Būvprojekts izstrādāts ievērojot vides aizsardzības un ekoloģiskās prasības.	12
5.2. Atkritumu apsaimniekošana	12
5.3. Gaisa kvalitāte.....	12
5.4. Trokšņa līmenis	12
6. BŪVDARBU ILGUMS	13
7. DARBA AIZSARDZĪBAS PLĀNS	13
7.1. Būvlaukumam paredzētajai teritorijai blakus esošo zemesgabalu izmantojums.....	13
7.2. Būvprojektā ietvertie riska faktori, no kuriem nav iespējams izvairīties, kā arī attiecīgie darba	

aizsardzības pasākumi.	14
7.2.1. Nokrišana no 1.5m un lielāka augstuma;.....	14
7.2.2. Darbi kas saistīti ar būvkonstrukciju, būvelementu vai iekārtu montāža;.....	14
7.2.3. Apberšanas ar grunti zemes nogruvumos;.....	15
7.3. Iespējamie riski faktori, kuri var rasties būvniecības procesā veselībai kaitīgu materiālu dēļ:	15
7.4. Informācija par paredzēto būvdarbu teritoriju	15
7.5. Būvlaukumā veicamo darba aizsardzības pasākumu saskaņošana un attiecīgās informācijas apmaiņas starppasūtītāju, atbildīgo projektētāju, darbuzņēmējiem un pašnodarbinātiem	16
7.6. Pasākumi saskaņā ar MK noteikumos Nr.92 3. punktā minētiem būvdarbiem	16
8.DARBA AIZSARDZĪBĀ LIETOJAMĀS ZĪMES	17

SKAIDROJOŠAIS APRAKSTS

1.VISPĀRĪGIE DATI

1.1. Ievads

Būvdarbu organizācijas projekts (DOP daļas) projekts "Energofektivitātes paaugstināšana Daugavpils pilsētas pašvaldības kapitālsabiedrības ēkās Ūdensvada ielā 3, Daugavpilī" (kadastra Nr. 05000021101) izstrādāts, balstoties uz arhitektūras un inženierisinājumu daļu, un topogrāfisko plānu risinājumiem. Projektēšanas gaitā tika ievēroti spēkā esošie pašvaldību un Latvijas Valsts izdotie būvniecības normatīvi.

Darbu organizēšanas projekts izstrādāts saskaņā ar MK Nr.529, 01.10.2014.

Līdz celtniecības darbu sākumam veikt pilnīgi visus organizatoriskos pasākumus un sagatavošanas darbus būvniecības procesu uzsākšanai, kā arī būvniecības darbu laikā veikt ar būvdarbu organizāciju saistītās prasības, kas noteiktas normatīvos aktos:

- Ministru kabineta 2003.gada 25. februāra noteikumi Nr. 92 "Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus"
- Ministru kabineta 2014.gada 19. augusta noteikumi Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi"
- Ministru kabineta noteikumi Nr.421 "Noteikumi par darba vietu aprīkošanu uz ceļiem"
- LBN 202-15 „Būvprojekta saturs un noformēšana”;
- MK noteikumi Nr. 660 no 02.10.2007. „Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”;
- MK 19.04.2016. noteikumi Nr.238 "Ugunsdrošības noteikumi"
- LR likums no 01.01.2002. „Darba aizsardzības likums”;
- MK noteikumi Nr.359 no 28.04.2009. „Darba aizsardzības prasības darba vietās”;
- MK noteikumi Nr.344 no 06.08.2002. „Darba aizsardzības prasības, pārvietojot smagumus”;
- MK noteikumi Nr.400 no 03.09.2002. „Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā”;
- MK noteikumi Nr.372 no 20.08.2002. „Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus”;
- MK noteikumi Nr.526 no 09.12.2002. „Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu”;
- Darba aizsardzības pasākumi veicami atbilstoši šī būvlaukuma darba aizsardzības un ugunsdrošības plānam. Ja šajā darba aizsardzības un ugunsdrošības plānā, kādā jomā nav noteiktas konkrētas prasības, tad galvenais būvuzņēmējs darbus organizē/koordinē, ievērojot LR „Darba aizsardzības likumu” un tā papildinājumus;
- Darbus veikt saskaņā ar Pasūtītāja līguma dokumentu;
- Darbu kvalitātes kontrole jāveic saskaņā ar autoruzraudzību, tehniskās uzraudzības nodrošināšanu atbilstoši LR Vispārējo būvnoteikumu prasībām, kā arī firmu - konstrukciju un materiālu izgatavotāju prasībām.
- Līdz katra etapa darbu sākumam ģenerāluzņēmējam kopā ar tiešo darbu veicēju (apakšuzņēmēju) jāizstrādā Darbu veikšanas projekts, kurā jānorāda:
- darbu veikšanas zonas un būvdarbu veikšanas shēmas saskaņā ar Darbu veikšanas grafiku pa konkrētiem datumiem.
- būvlaukuma darba aizsardzības koordinators sastāda darba aizsardzības plānu;
- Darbu veikšanas projekts (DVP) jāpasaka ar būvuzraugu, autoruzraugu un Pasūtītāju.

- Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 500 „Vispārīgie būvnoteikumi” p.100- atbildīgajam būvdarbu vadītājam ir tiesības veikt izmaiņas plānotajos darbu sagatavošanas posmos, kā arī izvēlētajās darba metodēs, pirms tam veicot izmaiņas Darbu veikšanas projektā un saskaņojot tās ar pasūtītāju, autoruzraugu un būvuzraugu.

1.2.Esošā situācija

SIA “Daugavpils ūdens” ūdensvada un kanalizācijas tīklu iecirkņa sadzīves ēka atrodas sev piederošā zemes gabalā ar kadastra Nr. 05000021101. Būve ir brīvstāvoša, to veido 3 apjomi – divstāvu korpuss ar divslīpju jumtu, ar to bloķētās vienkāršas garāžas un nelielā vienkāršā piebūve Ūdensvada ielas pusē. Galvenā fasāde vērsta pret Ūdensvada ielu, otra garenfasāde – pret pagalmu.

Zemes gabala apgrūtinājumi – elektrība, ūdens, kanalizācija, siltumtīkli.

Ūdensvada un kanalizācijas tīklu iecirkņa sadzīves ēka sastāv no diviem būvapjomiem – divstāvu pamata ēkas un piebūves (garāža, kas netiek iekļauta apsekošanā).

Būve celta kā ūdensvada un kanalizācijas tīklu iecirkņa sadzīves ēka un līdz šim brīdim tās izmantošanas veids nav mainījies.

1.3. Projektā paredzēts

- Pamati – vertikālās hidroizolācijas atjaunošana, siltināšana. Ēkas betona apmales demontāža un jaunas betona apmales izveide pēc darbu pabeigšanas.
- Ārsienas:
  - Daļēji izdrupušo vai citādi bojāto ķieģeļu nomaiņa vai bojātu vietu aizdarīšana ar remonta javas sastāvu.
  - Esošo metāla un dzelzsbetona jumtiņu un lieveņu demontāža.
  - Alumīnija apakškonstrukcijas montāža, fasādes siltināšana ar minerālvates plāksnēm un apdare ar šķiedrcementa plātnēm – ventilējamās fasādes izbūve.
  - Skārda lāseņu montāža virs visiem izvirzītajiem fasādes elementiem.
- Logi, durvis:
  - Visa esošā ārējo ailu aizpildījuma un sekundāru mūra fragmentu demontāža saskaņā ar AR sadaļas risinājumiem.
  - Pagalma un apmeklētāju ieejas durvju ailu paplašināšana atbilstoši evakuācijas prasībām.
  - Daļēja pret Ūdensvada ielas piebūvi vērsto kapņu telpas un wc logailu aizmūrēšana.

- Esošās vārtu aillas augstuma samazināšana, izbūvējot siltinātu koka karkasa konstrukciju.
- Jaunu PVC logu, alumīnija un tērauda ārdurvju montāža. Jaunu PVC iekšējo un skārda ārējo palodžu montāža.
- Siltinātu, paceļamu vārtu montāža.
- Pārsegums – jumts:
  - Divstāvu korpusa esošā bēniņu pārseguma siltināšana. Jumta seguma nomaiņa. Bēniņu vēdināšanas restes montāža. Ventilējamo kanalizācijas stāvvadu cauruļvadu nomaiņa.
  - Ārējās lietus novadīšanas sistēmas elementu – tekņu un cauruļu montāža.
  - Vienstāva piebūves esošā jumta seguma demontāža, parapetu izbūve un paaugstināšana, pārseguma siltināšana un hidroizolācijas membrānas ieklāšana, ierīkojot savietoto jumtu ar atikas drenāžas iekārtu. Parapeta iesegšana ar skārda profiliem.
- Citi fasādes elementi:
  - Jaunu jumtiņu montāža virs visām ieejas durvīm.
  - Ugunsdzēsības ārējo kāpņu montāža.
  - Lieveņu izbūve
  - Dekoratīvā apgaismojuma montāža.
- Iekšējās telpas:
  - Vējtvera izbūve galvenās ieejas zonā.
  - Dažu iekšdurvju nomaiņa, nodrošinot evakuācijas prasībām atbilstošu durvju brīvo platumu.
  - Ventilācijas un apkures sistēmas montāža atbilstoši AVK sadaļas risinājumiem.

2. BŪVNICĪBAS SECĪBA

2.1. Sagatavošanas darbu apraksts

Pirms darbu uzsākšanas Būvuzņēmējam ir pienākums izstrādāt Darbu veikšanas projektu.

Galvenais būvuzņēmējs un būvuzņēmēji drīkst uzsākt būvdarbus būvobjektā tikai pēc tam, kad tie ir izstrādājuši un saskaņojuši darbu veikšanas projektus (DVP), saskaņā ar kuriem būvdarbu gaitā jānodrošina visu konstrukciju izturība, vispārējā un vietējā noturība visā būvniecības laikā, kā arī paredzēti darba drošības pasākumi saskaņā 2002.gada 01.janvāra „Darba aizsardzības likumu”, LR Ministru kabineta 2003.gada 25.februāra noteikumiem Nr.92 „Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus”.

Pirms būvdarbu sākuma jāveic šādi sagatavošanas darbi:

- 1). Būvatļaujas saņemšana;
- 2). Būvdarbu zonas aprīkošana ar drošības zīmēm;
- 3). Sastatņu uzstādīšana;
- 4). Pie galvenās ieejas būvlaukumā jāizvieto informācija par objektu (būvtāfele), jāuzrāda būvfirmas simbolika un atbildīgās amatpersonas, kontakttālrunu numuri. Jāuzstāda arī bīstamās zonas apzīmējošās zīmes.

Būvtāfeles uzstādīšana tiek izpildīta atbilstoši MK noteikumu 09.05.2017. noteikumi Nr. 253 «Atsevišķu inženierbūvju būvnoteikumi» p. 6.3.6. (būvtāfeles novietošanai un nojaukšanai). Būvtāfeles izvietojumu saskaņot ar Būvvaldi.

Drošības zīmes uzstādīšanu veikt saskaņā ar MK 2002.03.09 noteikumiem Nr.400 „Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā” (ar grozījumiem līdz 2015.07.04). Pie galvenās ieejas būvlaukumā

uzstādīt plakātus "Uzmanību notiek būvdarbi" un ceļa zīmes 323. "Maksimālā ātruma ierobežojums", $V=5\text{km/st}$ ".

- 5). Gluži pretēji ēkas, kurā notiks būvdarbi organizēt pagaidu mītni celtniekiem, kurā uzstādīt pagaidu telpas (pārvietojamie celtnieku vagoniņi - ofisa telpas, telpas strādniekiem un darbu vadītājam, higiēnas punkts, noliktava instrumentiem un inventāram, tualeti („BIO”). Novietni precizēt DVP saskaņā ar ēkas īpašnieku un lietotāju.
- 6). Būvlaukumā uzstādīt sekojošu celtniecības moduli: 6m x 2.5m ofisa moduļa, celtniecības moduļa 6m x 2,5m strādniekiem. Sadzīves telpas jānodrošina ar medikamentiem un ātrās palīdzības līdzekļiem. Paredzēt pagaidu stāvvietas darbinieku vieglajām automašīnām.
- 7). Būvlaukumā uzstādīt pagaidu WC sanitāros konteinerus.
- 8). Būvlaukumā uzstādīt sadzīves atkritumu un būvgružu konteinerus
- 9). Pagaidu ceļu būvlaukumā novietot uz esošā ceļos vietās.
- 10). Esoša koka būvlaukumā jāapšuj ar dēļiem 2m augstumā.
- 11). Būvlaukuma sadzīves telpas ar pagaidu elektroapgādi nodrošināta ar avārijām lukturīšiem uz akumulatoru baterijām.
- 12). Nepieciešamo komunikāciju pieslēgums (ūdensvads un kanalizācija, elektroenerģija un telekomunikācija pie esošajiem tīkliem). Būvlaukumu apgaismojumu nodrošināšana ar apgaismes prožektoriem, kuri tiek izvietoti pa būvlaukuma perimetru (vispārējais apgaismojums ne mazāks kā 25 luksi, darba vietas apgaismojums ne mazāk kā 510 luksi).
- 13). Būvobjektu nodrošina ar ugunsdzēsības aparātiem un inventāru. Ugunsdzēsības inventāra standu, lai nodrošinātu ugunsdzēsību nepieciešams izpildīt MK noteikumu 19.04.2016. №238 "Ugunsdrošības noteikumi", p.53., daļas 3.3., (5. pielikums). Būvlaukumā pie pagaidu telpas jāuzstāda ugunsdzēsības stands ar kasti ar smiltīm. Ugunsdzēsības standā jānodrošina ar pārnēsajamajiem ugunsdzēsības aparātiem.

Būvlaukuma norobežošana

Galvenais būvuzņēmējs nodrošina/organizē pasākumus, lai novērstu nepiederošu personu iekļūšanu būvlaukumā.

Būvlaukuma apsardze

Galvenajam būvuzņēmējam ir jānodrošina ar darbu izpildi saistīto materiālo vērtību apsardze un nepiederošu personu neiekļūšanu būvlaukuma teritorijā visu diennakti.

Mazgabarīta būvmateriālus un instrumentus uzglabā telpās, kuras noslēdz un nodot apsardzei darba dienas beigās.

Materiālu un instrumentu nokrautņu veidošana

Mazgabarīta būvmateriālus un instrumentus uzglabā telpās, liulgabarīta materiālus izvieto laukumos saskaņā ar būvlaukuma plānu.

Būvlaukuma elektroapgāde

Būvlaukuma pagaidu elektroapgādes risinājumu būvuzņēmējam jāaskaņo ar pasūtītāju. Būvlaukuma apgaismošanai izmantojami pārvietojami prožektori.

Būvlaukuma ūdensapgāde

Ūdensapgādes risinājumi būvuzņēmējam jāaskaņo ar pasūtītāju.

Apkārtējās vides aizsardzība

Būvuzņēmējiem jāveic visi nepieciešamie vides aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu dabas aizsardzības likumu un noteikumu izpildi. Nav pieļaujama apkārtējās vides piesārņošana:

1. jālieto būvniecības metodes kas nepiesārņo zemi, ūdeni un gaisu teritorijā un gar būvmateriālu transportēšanas ceļiem;
2. jāveic piesardzības pasākumi, kas ierobežo trokšņa, smaku, vibrāciju un citu kaitīgo faktoru ietekmi uz personālu kas atrodas būvlaukumā, kā arī blakus esošiem darbiniekiem;
3. būvgрузu savākšana un transportēšana veicama slēgtos konteineros. Nav pieļaujama teritorijas piegružošana ar būvgрузiem, piesārņošana ar notekūdeņiem un kaitīgām vielām. Puteklāinie vai toksiskie būvmateriāli jāuzglabā hermētiskās tvertnēs vai slēgtās telpās;
4. būvdarbos pielietot materiālus kuriem uzrādīti sertifikāti un laboratorijas pārbaūžu protokoli;
5. birstošos materiālus un būvgрузus pārvadāt tikai slēgtās automašīnās;
6. pēc būvdarbu pabeigšanas būvuzņēmējam jāsakārto un jāattīra būvlaukums no būvgрузiem un pagaidu konstrukcijām.

Esošo apstādījumu aizsardzības būvniecības darbu laikā

- koku sakņu saglabāšanai nepieciešamības gadījumā iekārtot līmeniskus vairokus līdz 1,5 m rādiusā ap koka stumbru;
- ja īslaicīgu būvdarbu rezultāta tiek atraktas koku saknes, atsegtās koka saknes apklājamās, lai pasargātu no izžūšanas;
- teritoriju ap kokiem noklāj ar liela izmēra plātnēm, lai smagā celtniecības tehnika neizraisītu augsnes sablīvēšanos;
- veicot būvniecības darbus, nepieļaut apstādījumos grunts līmeņa vertikālās izmaiņas vairāk par 0,20 m salīdzinājumā ar esošo, ja grunts līmeni nepieciešams paaugstināt vai pazemināt, būvprojektā ir jāparedz īpaši pasākumi, kas nodrošinātu koku augšanu. Rokot zem sakņu sistēmas, drīkst rakt ne seklāk kā 1,5 m zem grunts līmeņa, nebojājot saknes;
- būvmateriālu un citu materiālu (degviela, smēviela u.c.) uzglabāšana pieļaujama ne tuvāk kā 10 m attālumā no kokiem vai krūmiem;
- pēc demontāžas darbu pabeigšanas jāatjauno augsnes segu.

3. BŪVDARBU ORGANIZĀCIJAS APRAKSTS

3.1. Būvdarbu organizācijas vispārējie noteikumi

Pirms būvdarbu uzsākšanai veic DVP izstrādāšanu veicamajiem darbiem un iesniedz to Galvenā būvuzņēmēja atbildīgajam darbu vadītājam.

Galvenais būvuzņēmējs izstrādā DVP pirms katra darba uzsākšanas, ja vien norādītās tehnoloģijas jau nav iekļautas šajā, galvenajā DVP.

3.2. Būvdarbu veikšanas vietu norobežošana

Pirms būvdarbus uzsākšanas esošās apbūves apstākļos galvenais būvuzņēmējs iezīmē un norobežo bīstamās zonas atbilstoši ar drošības zīmēm un uzrakstiem saskaņā ar „Darba aizsardzības likuma” (ar grozījumiem līdz 2010.25.03.), 25. panta 7. punktu un MK 2002.03.09 noteikumiem Nr.400 „Darba aizsardzības prasības drošības zīmju lietošanā” (ar grozījumiem līdz 2015.07.04.).

3.3. Būvgružu transportēšana un savākšanas organizēšana

Atkritumu apsaimniekošanu tiek veikta saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumu un no tā izrietošajiem Ministru kabineta noteikumiem.

Būvgružu savākšanas un izvešanas noteikumi jānorāda Darbuzņēmēju līgumos.

Izvedot būvgružus, nepieciešamības gadījumā, tiek paredzēta izbraucamās tehnikas tīrīšana, lai nepieļautu izbraucamo ielu piesārņojumu.

Pilns būvgružu apjoms sasniedz -20 m3.

3.4. Autotransporta kustība būvlaukumā

Saskaņā ar būvlaukuma organizācijas plānu transporta iebraukšanai būvlaukumā paredzēta iebrauktuve no Ūdensvadu ielas.

3.5. Tehnoloģiskais un montāžas aprīkojums

Objektā jāņem vērā darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu un strādājot augstumā saskaņā ar 09.12.2002. MK noteikumiem Nr.526 "Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu". Būvniecības darbiem izmantojamā tehnika un aprīkojums saskaņā ar apakšuzņēmēju DVP.

Būvkonstrukciju celšanai lietot vienotu signalizācijas sistēmu, kas ir obligāts priekšnoteikums drošai darbi veikšanai.

3.6. Materiālu piegāžu organizēšana būvlaukumā

Konstrukciju piegādes objektā tiek organizētas saskaņojot to laikus ar atbildīgo būvdarbu vadītāju un Pasūtītāju un ņemot vērā celtniecības – montāžas darbu grafiku. Materiālu nokraušanu organizēt saskaņā ar materiālu nokraušanas shēmām.

3.7. Būvdarbi būvobjektā

Būvdarbi objektā tiek uzsākti pēc būvprojekta akceptēšanas un būvdarbu uzsākšanas nosacījumu izpildes. Pirms tam ar uzņēmuma vadītāja rakstisku atļauju tiek norīkots atbildīgais būvdarbu vadītājs, atbildīgais par darba aizsardzību, ugunsdrošību un darba aizsardzības koordinators.

Būvdarbu kvalitātes pārbaude tiek veikta saskaņā ar Būvuzņēmēja izstrādātiem katra dabu veida kvalitātes kontroles plāniem un MK 2014.19.08 noteikumiem Nr.500 Vispārīgie būvnoteikumi (ar grozījumiem līdz 2015.22.12.) 2.14 pantu.

3.8. Prasības sastatnēm

- a) Sastatņu darba klājumam jābūt norobežotam ar sānu aizsargnožogojumu, kas sastāv no klāju līstes, vidējā balsta (0.5m augstumā virs darba klāja) un rokas balsta 1.0m augstumā virs darba klāja. Atbilstoši darba specifikai vidējais balsts vai klāju līsts var nebūt.
- b) Sastatnes jāuzstāda uz līdzenas slodzi nestspējīgas virsmas. Gadījumā ja virsma nav pietiekoši stingra, pielieto paliktņus. Paliktņu slodzes iedarbībā nedrīkst sadrupt izjukt vai nobīdīties. Augstumā starptību izlīdzināšanai pielieto regulējamā kājas ar liela diametra pēdu.

- c) Sastatne jānostiprina pie stingras konstrukcijas atbilstoši tās lietošanas pamācībā uzrādītajam. Aizliegts sastatņu stiprināšanu izdarīt ar stieples palīdzību, par konstruktīvo elementu izmantojot lietus notekcaurules vai citus līdzīgus elementus.
- d) Aizliegta patvaļīga sastatņu pārvietošana, papildaprīkojuma uzstādīšana vai noņemšana, kā arī citu nesankcionētu korekciju veikšana.

3.9. Darbu veikšanas secība

Pirms būvdarbu veikšanas jāizstrādā "Darbu veikšanas projekts", kurā tiek precizēts pagaidu būvju, būvniecības materiālu novietņu.

- Galvenie kopējā darbu kompleksā:
- Demontāžas un sagatavošanas darbi;
- Logu un durvju nomainīšana;
- Ēkas cokola siltināšana un apdare;
- Jumta seguma atjaunošana;
- Fasāžu siltināšana un apdare pa etapiem;
- Bēniņu pārseguma siltināšana un jumta parapetu atjaunošana;
- Ēkas apmales un labiekārtojuma atjaunošana un fasādes detaļu montāža.

Darbu secību pa tvēriem – posmiem nosaka ģenerāluzņēmējs.

Veicot darbus ziemā, ievērot būvdarbu tehnoloģiju ziemas apstākļos. Materiālus un konstrukcijas pacel un padod ar celtni vai pacēlāju tikai būvlaukuma kontūras robežās. Celtniecības darba vietas, darba iecirkņi un brauktuves tumšajā diennakts laikā jāapgaismo atbilstoši MK noteikumiem 92 "Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus".

4. DROŠĪBAS TEHNIKAS NOTEIKUMI, DARBA AIZSARDZĪBA UN UGUNSDROŠĪBAS PASĀKUMI

1. Pēc būvatļaujas saņemšanas tiek norīkots, ar uzņēmuma vadītāja rakstisku rīkojumu, atbildīgais būvdarbu vadītājs par darba aizsardzību, ugunsdrošību un bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību (neatkarīgi no tā vai pasūtītājs ir vai nav nozīmējis darba aizsardzības koordinātoru). Atbildīgajai persona ir veikta atbilstoša apmācība darba aizsardzībā, ugunsdrošībā un par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību licenzētā mācību iestādē, un ir apliecināti dokumenti/apliecības 10.08.2010. MK noteikumi Nr.749 "Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos".
2. Darba aizsardzības pasākumi veicami atbilstoši šī būvlaukuma darba aizsardzības un ugunsdrošības plānam, kuru izstrādā DA koordinātors. Ja šajā darba aizsardzības un ugunsdrošības plānā kādā jomā nav noteiktas konkrētas prasības, tad galvenais būvuzņēmējs darbus organizē/koordinē ievērojot LR 20.06.2001. likumu "Darba aizsardzības likums" un tā papildinājumus – 02.10.2007. MK noteikumi Nr. 660 "Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība", 25.02.2003. MK noteikumi Nr. 92 "Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus" un 19.04.2014. MK noteikumi Nr.238 "Ugunsdrošības noteikumi" prasības.
3. Būvlaukuma galvenais būvuzņēmējs izstrādā būvlaukuma iekšējās kārtības, darba drošības, ugunsdrošības un apsardzes noteikumus tieši šim būvlaukumam piemērotus, ievērojot, kā arī nepārkāpjot Latvijas Republikas likumus un saistošos normatīvos aktus. Ar augstāk minētajiem noteikumiem Galvenais būvuzņēmējs iepazīstina visus darbuzņēmējus (a/u) un būvniecības procesā iesaistītās personas, ja viņu darbs ir saistīts ar būvlaukuma apmeklēšanu.

4. Būvuzņēmējs organizē visu darbinieku veselības uzraudzību, īpaši vēršot uzmanību darbiniekiem, kuru darbs saistīts ar kāpšanu un strādāšanu augstumā, saskaņā ar 10.03.2009. MK noteikumiem Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”.
5. Katrai objekta būvniecībā iesaistītai personai tiek veikta darba aizsardzības ievadinstruktaža, darba aizsardzības instrukcijas darba vietā un ugunsdrošības instrukcija, un darbinieks ar savu parakstu apliecina, īpašā šim nolūkam iekārtotā žurnālā to, ka ir iepazinies ar darba aizsardzības un ugunsdrošības prasībām būvlaukumā. Instruktažu/apmācību veic būvuzņēmēja atbildīgais būvdarbu vadītājs (katram būvuzņēmējam (a/u) ir nozīmēts atbildīgais BV), saskaņā ar 10.08.2010. MK noteikumiem Nr.749 “Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos” prasībām. Būvlaukumā ir visas nepieciešamās instrukcijas, kuras atrodas būvlaukuma birojā.
6. Galvenā būvuzņēmēja atbildīgais būvdarbu vadītājs pirms darbu uzsākšanas pārliedzinās, vai ir apzinātas esošās komunikācijas – elektrolīnijas, sakaru un TV gaisa un zemes kabeļi, gāzes vadi/caurules, ūdens un kanalizācijas caurules.
7. Būvlaukumā tiek iekārtotas un ar informācijas zīmēm apzīmētas – pirmās medicīniskās palīdzības sniegšanas vieta/as (atkarībā no nodarbināto skaita un piekļūšanas), sakari neatliekamās palīdzības izsaukšanai ar norādītiem tālruna numuriem attiecīgā dienesta izsaukšanai (ugunsdzēsības un glābšanas, policijas, ātrās medicīniskās palīdzības un citi dienesti).
8. Darbinieku vajadzībām tiek iekārtotas – ģērbtuves, atpūtas telpas, tualetes un dušas (atkarībā no nodarbināto skaita un piekļūšanas iespējām) ievērojot 28.04.2009. MK noteikumus Nr.359 “Darba aizsardzības prasības darba vietās” prasības.
9. Materiāli tiek uzglabāti speciāli šim nolūkam iekārtotās vietās. Atkritumi tiek savākti, uzglabāti speciālos konteineros un regulāri izvesti.
10. Visi nodarbinātie jānodrošina ar atbilstošiem individuālās aizsardzības līdzekļiem (IAL), kuri ir ar EC marķējumu un atbilstošām lietošanas instrukcijām (īpaša uzmanība tiek pievērsta galvas aizsardzībai (aizsargķiveres) un atbilstoši darba apavi (ar pēdu, purngala aizsardzību)). Būvdarbu vadītājs kontrolē IAL pielietošanu atbilstoši darba aizsardzības instrukciju, būvlaukuma iekšējās kārtības un 20.08.2002. MK noteikumu Nr.372 “Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālās aizsardzības līdzekļus” prasībām.
11. Būvdarbu vadītājs veic nepieciešamos pasākumus, lai pasargātu darbiniekus no darba vides trokšņa radīto risku saskaņā ar 04.02.2003. MK noteikumu Nr.66 “Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret darba vides trokšņa radīto risku” prasībām.
12. Būvlaukumā izmantotajam darba aprīkojumam ir jābūt ar EC marķējumu un ar atbilstošām lietošanas instrukcijām. Lietojot 20.06.2001. likuma „Darba aizsardzības likums” prasības. Īpaša uzmanība jāpievērš sastatnēm un pastatnēm (saliekamie alumīnija tornīši) obligāti jābūt tehniskajai dokumentācijai. Pēc sastatņu uzstādīšanas obligāti jāpasastāda sastatņu pieņemšanas, nodošanas akts, un tikai pēc tam drīkst uzsākt darbus uz tām (komisijā ir vismaz divas personas 1. BV kurš organizēs darbus uz sastatnēm un 2. galvenā būvuzņēmēja atbildīgais BV, ja sastatnes uzstāda trešā persona, tad arī viņu pārstāvis piedalās). Sastatņu montāžu un demontāžu drīkst veikt tikai speciāli apmācīti/instruēti darbinieki. Sastatnes atkārtoti jāpārbauda, ja ir bijis:
  - Stiprs vējš (12 m/s un stiprāks);
  - Spēcīgs sniegputenis;
  - Vai, ja ir mainīta sastatņu sākotnējā konstrukcija.

Būvlaukumā izmantotajam darba aprīkojumam kurš ir iekļauts bīstamo iekārtu sarakstā, saskaņā ar 07.11.2000. MK noteikumiem Nr.384 “Noteikumi par bīstamajām iekārtām”, ir jāveic uzraudzība saskaņā ar Latvijas Republikā izdoto 24.09.1998. likumu “Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību”. Šo iekārtu

apkalpojošais personāls ir speciāli apmācīti darbinieki (operatori, vadītāji, stopētāji), un kuriem ir apliecināti dokumenti. Būvlaukumā metināšanas darbus (elektro vai gāzes metināšana) drīkst veikt tikai ar sertificētām iekārtām ievērojot elektrodrošības un ugunsdrošības noteikumus/instrukcijas, un apmācīti darbinieki, kuriem ir apliecināti dokumenti/apliecības/sertifikāti.

4.1. Prasību ievērošanu kontrolē galvenā būvuzņēmēja atbildīgais būvdarbu vadītājs.

1. Būvuzņēmējs darbus organizē tā, lai pēc iespējas prioritāte būtu kolektīviem aizsardzības līdzekļiem/pasākumiem nevis individuāliem (piemēram, lai katram nevajadzētu izsniegt un atgādāt par drošības jostu lietošanu bīstamajās vietās tiek uzstādīts drošs aizsarg nožogojums, kur darba vietas, ejas, evakuācijas ceļi ir izvietoti 1,5 m. un augstāk, kā arī bedres, grāvji, padziļinājumi, ja to malas var nogrūt/iebrukt, vai pastāv risks iekrist ūdenī). Iespēju robežās organizēt attiecīgā darba veikšanu no drošākas pozīcijas (piemēram, pieslienamo kāpņu vietā izmantot pārvietojamās pastatnes). Pēc iespējas novērst smagumu pārvietošanu, ar cilvēku fizisko spēku aizstājot ar mehāniskām ierīcēm (trīši, vinčas, pacelāji utt.).
2. Būvuzņēmējs noteikti organizē darbinieku apmācību/instruē, drošā smagumu celšanā/pārvietošanā saskaņā ar 06.08.2002. MK noteikumu Nr.344 "Darba aizsardzības prasības, pārvietojot smagumus" prasībām.
3. Būvlaukumā izmantojamās bīstamās ķīmiskās vielas/produkti tiek uzglabāti atbilstoši instrukcijām, (noteikti ir jāņem vērā kādas vielas nedrīkst uzglabāt vienuviet/kopā) speciāli iekārtotās noliktavās (telpām jābūt vēdināmām) un lietojot jāņem vērā to lietošanas instrukcijas (datu lapas). Bīstamo ķīmisko vielu/produktu drošības datu lapas ir aizpildītas atbilstoši 01.04.1998. likumam par "Ķīmisko vielu likums" un atrodas būvlaukuma birojā.
4. Šo darba aizsardzības un ugunsdrošības plānu projekta izpildes laikā var papildināt un mainīt, saskaņojot ar projekta darba aizsardzības koordinātoru, ja:
  - ir notikušas izmaiņas LR likumdošanā un LR MK noteikumos, kas reglamentē minimālās darba aizsardzības prasības būvlaukumos un darba vietās;
  - mainās būvobjekta sākotnējais projekts, kas paredz izmaiņas darbu organizācijas plānā;
  - tiek mainīta darbu tehnoloģija (savādāka nekā sākotnēji iepļānotā);
  - to ir ieteikušas, darba aizsardzības jautājumos, kompetentas personas un institūcijas (piemēram - projekta darba aizsardzības koordinātors, Valsts Darba inspekcijas pārstāvis, būvuzraudzības birojs, vai viņu pilnvarots būvuzraugs, darba aizsardzības speciālists (kompetents būvniecības jautājumos) u.c. ar šī projekta izpildi saistītās personas un institūcijas);
  - visas izmaiņas un papildinājumi, kas saistīti ar šo darba aizsardzības un ugunsdrošības plānu, tiek dokumentēti un noformēti kā pielikumi, kuri ir plāna neatņemama sastāvdaļa, un uzglabāti atbilstoši LR likumdošanā noteiktā kārtība.
5. Darba aizsardzības un ugunsdrošības prasību ievērošanas /īstenošanas/realizēšanas uzraudzību, atbilstoši šim darba aizsardzības un ugunsdrošības plānam, veic darba aizsardzības koordinātors. Darba aizsardzības koordinātors regulāri apseko būvlaukumu un piedalās darbu plānošanas sapulcēs, ja nepieciešams sniedz konsultācijas un rekomendācijas darba aizsardzības un ugunsdrošības jautājumos

4.2. Darba aizsardzības prasības strādājot augstumā ar celtniecības sastatnēm

1. Darba devējs norīko darba aizsardzības speciālistu.
2. Sastatnes, pirms izmantošanas, jāapskata darba vadītājam.
3. Sastatnes montēt, demontēt vai pārvietot var tikai atbildīgā speciālista uzraudzībā.
4. Sastatnes stiprināt pie fasādes speciāli tam paredzētajās vietās.
5. Pārbaidīt darba veikšanas vietas apgaismojumu. Par pietiekamu uzskatāms apgaismojums, kura stiprums ir vismaz 50lx.
6. Veicot darbu no sastatnēm augstāk par 1.5m, jālieto drošības josta un drošības virve, kuru stiprina pie būves konstrukcijas vai pie sastatnēm, ja tās droši nostiprinātas pie konstrukcijas.
7. Krišanas gadījumā pievilkties pa drošības virvi uz drošu vietu un nepieciešamības gadījumā signalizēt (ar balsi) par to, ka vajadzīga palīdzība.
8. Ja noticis nelaimes gadījums, jāsniedz cietušajam, jāziņo par notikušo tiešajam darba vadītājam un jā saglabā nelaimes gadījuma apstākļi, ja tas nerada briesmas apkārtējiem.

5. APKĀRTĒJĀS VIDES AIZSARDZĪBA

5.1. Būvprojekts izstrādāts ievērojot vides aizsardzības un ekoloģiskās prasības.

Saskaņā ar LR likumu "Par piesārņojumu" uz projektējamo objektu neattiecas "C" kategorijas piesārņojošās darbības prasības un tam nav nepieciešama atļauja piesārņojošu darbību veikšanai. Būvdarbi neietilpst to darbu uzskaitījumā, kuri norādīti MK noteikumu Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B, C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzama atļauja A un B kategorijas piesārņojošu darbību veikšanai" 2.pielikumā.

5.2. Atkritumu apsaimniekošana

Būvgružu savākšanu, šķirošanu, uzglabāšanu un utilizāciju veikt likumā paredzētajā kārtībā.

Būvgruži un bīstamie atkritumi tiks sašķiroti un nodoti utilizācijai, atbilstoši "Likumam par piesārņojumu" 2. daļas 4. panta 1. punkta, 5. panta 1. punkta un 11. panta 1. punkta 1. apakšpunkta prasībām. Tiks nodrošināta atkritumu (būvgružu, bīstamo, sadzīves) nodošana apsaimniekošanai firmām, kas ir saņēmušas attiecīgā atkritumu veida apsaimniekošanas atļauju.

Veicot būves rekonstrukciju visus būvgružus, kas klasificējami kā bīstamie atkritumi, būvlaukumā netiks uzkrāti, tie nekavējoties tiks izvesti no būvlaukuma teritorijās.

5.3. Gaisa kvalitāte

Nemot vērā to, ka ēkas lietotāji un personāls, atrodas tiešā būvniecības zonas tuvumā, būvobjektā jāpielieto tādas tehnoloģijas, kas izslēdz būvniecības procesā radušos putekļu izplatību. Putekļainie vai toksiskie būvmateriāli jāuzglabā hermētiskās tvertnēs vai slēgtajās telpās.

5.4. Trokšņa līmenis

Jāpievērš uzmanība, lai netiktu pārkāptas pieļaujamā trokšņa līmenis. Ja tomēr tas ir neizbēgami, tad šie trokšņa avoti var tikt pielietoti tikai dienas laikā (no 8:00 līdz 20:00), lai netiktu traucēts apkārtējo.

Būvuzņēmējam jāveic piesardzības pasākumi, kas ierobežo trokšņa, smaku, vibrācijas u.c. kaitīgo faktoru ietekmi uz personālu, kas atrodas objektā, kā arī blakus esošajiem iedzīvotājiem.

6. BŪVDARBU ILGUMS

Būvniecības ilgumu nosaka pasūtītājs, vienojoties ar būvuzņēmēju. Izvērstu būvdarbu kalendāro grafiku sastāda būvuzņēmējs darbu veikšanas projektā.

Darbspēka, mehānismu un būvmateriālu plūsma tiek plānota tā, lai būvniecība iekļautos plānotajos termiņos.

Lai panāktu ražošanas līdzekļu efektīvu izmantošanu, būvniekam jāparedz šādi pasākumi:

- savlaicīga visu sagatavošanas darbu izpilde, lai nodrošinātu pamatdarbu racionālu norisi;
- jāplāno galveno būvdarbu mehanizācija un racionāla tehnoloģija;
- jāizmanto plūsmas metode būvdarbu tehnoloģisko procesu veikšanai;
- racionāli jāizvēlas brigādes un posma sastāvs katra būvdarbu procesa veikšanai.
- jāieplāno vienmērīgs darbaspēka patēriņš visā būvniecības laikā.

7. DARBA AIZSARDZĪBAS PLĀNS

Darba aizsardzības plāns ir būvdarbu organizēšanas projekta sastāvdaļa, kas sagatavota atbilstoši Latvijas Republikas 2003. gada 25. februāra MK noteikumiem Nr. 92 "Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus" un informē būvniecības dalībniekus ar nepieciešamo informāciju par darba aizsardzību.

Darba aizsardzības plānā ietverti pasākumi no projektēšanas sākuma līdz darbuzņēmēja izvēlei. Otrās stadijas – projekta izpildes posmā veicamie pasākumi ir jāiestrādā būvdarbu veikšanas projektā (DVP) saskaņā ar LBN 310-14 "Darbu veikšanas projekts", ko izstrādā darbuzņēmējs.

7.1. Būvlaukumam paredzētajai teritorijai blakus esošo zemesgabalu izmantojums

Būvlaukumā nav esošo ēku, kas ierobežo būvdarbu veikšanu. Visā būvniecības laikā jāuzstāda informatīva būvtāfele un pagaidu nožogojums, kas norobežo būvdarbu zonu objektā.

Iebrauktuve autotransportam un būvmateriālu piegādei paredzēta no esošās iebrauktuves (skatīt DOP-2).

Visus būvgрузus, kas klasificējami kā bīstamie atkritumi apglabā atbilstoši normatīvajos aktos par bīstamo atkritumu apglabāšanu noteiktajām prasībām atbilstoši MK noteikumiem Nr.301 no 19.04.2011.

Veicot "Daugavpils ūdens" administrācijas ēku būvdarbus, jāparedz būvuzņēmējam DVP specifiski darba aizsardzības pasākumi- paredzēt nepieciešamo materiālu padošanu, lai nerastos materiālu un celšanas aprīkojuma brīva krišana. Ja tiek konstatētas neatbilstības (trūkumi) līdzekļos pret krišanu no augstuma vai citos kopīgi izmantojamajos līdzekļos, aprīkojumā, tad nekavējoties par to jāinformē Projekta izpildes koordinators un Galveno būvuzņēmēju, Atbildīgo darbu vadītāju un par šiem līdzekļiem/aprīkojumu atbildīgais uzņēmums. Ja tiek izmantotas cita veida aprīkojums, pārbaudei pakļaujamo aprīkojumu (sastatnes, celtni, būvniecības pacēlāji) pēc uzstādīšanas jāpārbauda (sastatnes) vai jāorganizē pārbaudes tām firmām, kas veica to uzstādīšanu. Pārbaudes protokolu kopijas iesniedzamas Projekta izpildes koordinators un Galveno būvuzņēmējs, Atbildīgo darbu vadītājs. Būvobjektā pārsvarā ir lietoti videi draudzīgi materiāli. Ja būvdarbu izpildē tomēr rodas saskare ar videi un veselībai kaitīgiem materiāliem, tad jāievēro ražotājfirmu norādījumi par materiālu glabāšanu, iepakojuma atvēršanu, lietošanu, pārpalikumu, tukšās taras uzglabāšanu un likvidēšanu. Darba izpildītāji nodrošina ar izplatītājfirmu instrukcijās norādītiem personīgās aizsardzības līdzekļiem – respiratoriem, kombinzoniem, cimdiem, apaviem un aizsargbrillēm.

7.2. Būvprojektā ietvertie riska faktori, no kuriem nav iespējams izvairīties, kā arī attiecīgie darba aizsardzības pasākumi.

7.2.1. Nokrišana no 1.5m un lielāka augstuma;

Nokrišanas un caurkrišanas risks būvlaukumos risks būvlaukums pastāv vienmēr, kad darbs tiek veikts uz jumta, ēkās vai būvju konstrukcijās, uz darba klāja, darba platformām, sastatnēm, pārejām, trepēm u.c. Tāpēc vienmēr jābūt pielietotam drošības aprīkojumam pret šiem riskiem, piemēram, uzstādot sastatnes, margas, aizslietņus, pārklājus, trepes, pārvietojamas darba platformas, (pacēlājus), drošības tīklu vai citas pretkritiena iekārtas. Kāds tieši drošības aprīkojums jāiekārto darba vietā – tas atkarīgs no šīs darba vietas vai būvlaukuma stāvokļa novērtēšanas. Atvērti caurumi dēļu klājumā, kanāli caurulēm un citām instalācijām, kā arī virsgaismas logu atvērumi ēkās un konstrukcijas rada risku nodarbinātajiem gūt traumas, krītot vai pa tiem caurkrītot. Šo risku var novērst, aizsargnožogojumu vai izveidojot pārklājumu.

Veicot darbus uz darba klāja līdz apakšējai pamatnei, jāierīko aizsargnožogojumus vai cits tikpat drošs norobežojums.

Margas un norobežojumus, kas traucē materiālu paņemšanai vai nolikšanu, var noņemt, bet vienlaicīgi jālieto citas drošības ierīces. Pēc darba uzdevuma pabeikšanas viss jāatliek atpakaļ.

Aizsargnožogojumam jābūt tik izturīgam, lai tas varētu pasargāt cilvēku no kritiena. Augšējai margai jābūt 1m augstai, vidējai 0.5m, bet pēdu līstei jābūt 0.15m augstai. Koka margas jāierīko ar, maksimums, 2.5m balstu attālumiem, ja ir izpildītas šādas prasības:

- Balstiem margu stiprinājuma vietās jāspēj noturēt 1.2kN slodze;
- Augšējo un vidējo margu jābūt 31x125mm, bet pēdas līstei jābūt – 31x150mm;

Veicot īslaicīgus darbus, aizsargnožogojumus var aizstāt ar līdzvērtīgiem pretkritiena individuālajiem drošības līdzekļiem, ja aizsargnožogojuma uzstādīšana rada lielāku risku nekā tas risks, kas ir jānovērš.

Ja nav iespējams nodrošināt darba izpildi uz stabilas un drošas virsmas, darba devējs nodrošina tādu darba aprīkojumu, kas atbilst šādām prasībām:

- tas ir vispiemērotākais drošas darba vides radīšanai un uzturēšanai;
- tā izmēri un konstrukcija ir piemērota darba viedam un paredzamajai slodzei un ļauj droši pārvietoties;
- Darbuzņēmējs izvēlas piemērotākos līdzekļus piekļūšanai pagaidu darba vietām augstumā atkarībā no:
  - darba veikšanas augstuma un pārvaramā augstuma;
  - pārvietošanās biežuma;
  - darba vietas izmantošanas ilguma.

Ņemot vērā izvēlēto darba aprīkojuma veidu, paredz atbilstošus darba aizsardzības pasākumus, lai novērstu vai līdz minimumam samazinātu risku nodarbināto drošībai un veselībai, kas ir saistīts ar darba aprīkojuma lietošanu. Ja nepieciešams, uzstāda aizsargierīces, kas novērš kritiena risku. Šādas aizsargierīces ir ar piemērotu uzbūvi un pietiekami izturīgas, lai novērstu vai apturētu kritienu no augstuma un nodrošinātu nodarbinātos pret savainošanās iespēju.

7.2.2. Darbi kas saistīti ar būvkonstrukciju, būvelementu vai iekārtu montāžu;

Būvniecības procesā, montējot būvkonstrukcijas un būvelementus, neizbēgami rodas nepieciešamība dažādu konstrukciju un arī strādājošo pacelšanai dažādu smagu konstrukciju un arī strādājošo pacelšanai un noturēšanai nepieciešamajā augstumā. Darba aizsardzības normu neievērošana, strādājot ar celšanas mašīnām, rada paaugstinātu risku gūt smagas traumas.

Ja pacelšanas iekārta ir uzstādīta pastāvīgi, tās stiprības un stabilitāti lietošanas laikā nodrošina, ņemot vērā paceljamās kravas lielumu un slodzi uz konstrukciju montāžas vai stiprinājuma punktiem.

Uz pacelšanas iekārtas mehānismiem skaidri norāda mehānisma nominālo celjspēju un, ja nepieciešams, tabulu ar katras mehānisma konfigurācijas celjspēju.

Uz pacelšanas iekārtas palīgierīcēm nepārprotam norāda raksturlielums drošai palīgierīču lietošanas iekārta nav paredzēta cilvēku celšanai, uz iekārtas ir skaidra norāde par šo aizliegumu.

Pastāvīgi uzstādāmu pacelšanas iekārtu uzstāda tā, lai samazinātu risku, ka krava varētu:

- uzkrīst nodarbinātajiem vai aizķert viņus;
- bīstami slīdēt vai brīvi krist;
- tikt netīši atlaista.

Nodarbinātie nedrīkst atrasties zem iekārtiem un paceltiem smagumiem. Smagumus nedrīkst pārvietot virs neaizsargātām darba vietām, kurās parasti atrodas nodarbinātie. Ja darba īpatnību dēļ to nevar nodrošināt, tad devējs veic attiecīgu drošības pasākumus, lai novērstu risku nodarbināto drošībai un veselībai.

Celšanas palīgierīces izvēlas, izvēlas ņemot vērā pārvietojamo kravu specifiku, satveršanas vietu, takelāžu un laika apstākļus, kā arī pārvietošanas veidu un konfigurāciju.

Ja celšanas palīgierīču stiprinājuma mehānisms pēc lietošanas netiek demontēts, to skaidri norāda uz palīgierīces stiprinājuma mehānisma, uz kura ir arī norāde par raksturlielumiem.

Celšanas palīgierīces uzglabā tā, lai nepieļautu to bojāšanos.

7.2.3. Apberšanas ar grunti zemes nogruvumos;

Pirms zemes darbu sākuma darbojošos pazemes komunikāciju izvietošanas vietās jāizstrādā ar šo komunikāciju valdītājiem saskaņoti darbu drošības pasākumi, bet pazemes komunikāciju izvietošanas vietās jāizstrādā ar šo komunikāciju valdītājiem saskaņoti darbu drošības pasākumi. Pazemes komunikāciju izvietošanas būvlaukumā jāapzīmē ar zīmēm vai uzrakstiem.

No būvbedres vai tranšejas izņemtā grunts jānovieto vismaz 0.5m attāluma no izrakuma malas. Aizliegts grunti no būvbedrēm un tranšejām rakt ar parakšanās (ierakšanās) paņēmienu. Ja nogāzēs parādās laukakmeņi, lielāki akmeņi vai grunts noslāņojumi, tie jānovāc, lai turpinātu zemes darbus.

Būvbedru un tranšēju vertikālās sienas ir jānostiprina izmantojot rūpnieciski ražotos nostiprinājumus, vai izgatavotus pēc noteiktā kārtībā apstiprinātiem individuāliem projektiem.

7.3. Iespējamie riski faktori, kuri var rasties būvniecības procesā veselībai kaitīgu materiālu dēļ:

Neievērojot izplatītāfirmu norādījumus par materiālu uzglabāšanu un izlietošanu, iepakojuma un izlietotās taras uzglabāšanu, var rasties videi kaitīga un ugunsbīstama vide;

Neizmantojot personīgos aizsarglīdzekļus var rasties draudi darba veicēja un pārējo būvobjektā esošo personu veselībai.

7.4. Informācija par paredzēto būvdarbu teritoriju

Zemesgabala atrodas citas ēkas un notiek cilvēku un transporta kustības tajā. Transporta satiksme un cilvēku kustība teritorijā organizējama tā, lai netiktu traucēta būvdarbu veikšana. Objekta teritorijā tiks novietotas pārvietojamas pagaidu būves celtniecības darbu vajadzībām.

Daļu no materiāliem var nokraut teritorijā. Visi materiāli jānovieto atbilstoši pagaidu glabāšanas noteikumiem. Aktīvās būvdarbu zonas papildus jānorobežo ar signāllentām.

7.5. Būvlaukumā veicamo darba aizsardzības pasākumu saskaņošana un attiecīgās informācijas apmaiņas starppasūtītāju, atbildīgo projektētāju, darbuzņēmējiem un pašnodarbinātiem

Būvvietā veicamos darba aizsardzības pasākumu vada un koordinē ģenerālais darbuzņēmējs un tā pienākumi noteikti MK noteikumos Nr.92 "Darba aizsardzības prasības vecot būvdarbus".

7.6. Pasākumi saskaņā ar MK noteikumos Nr.92 3. punktā minētiem būvdarbiem

Būvdarbi, kas rada paaugstinātu risku un bīstamību nodarbināto drošībai un veselībai. Galvenokārt tā var būt sekojoša:

- Krišanas no augstuma bīstamība,
- Bīstamība, ko rada nekontrolējami kustīgi priekšmeti (krītoši priekšmeti), - Zemes nogruvuma bīstamība,
- Bīstamība, ko rada smagumu celšana,
- Bīstamība, ko rada transports, būvmašīnu kustība būvlaukumā, - Bīstamība, ko rada ķīmiskās un citas veselībai kaitīgās vielas, - Elektriskās strāvas bīstamība,
- Ugunsgrēka risks, - Sprādziena iespēja,
- Trokšņa, vibrācijas un putekļu bīstamība.

7.7. Būvlaukumā veicamo darba aizsardzības pasākumu saskaņošana un attiecīgās informācijas apmaiņa starp pasūtītāju, projekta vadītāju, galveno būvuzņēmēju, darbuzņēmējiem un pašnodarbinātajiem.

Būvlaukumā veicamos darba aizsardzības pasākumus vada un koordinē Galveno būvuzņēmējs un tā pienākumi noteikti MK noteikumos Nr. 92 (V)

r. p.k.	Prasība ievērot	Pasākumi	Atbildīgais par izpildi
.	Nodrošināt likumdošanā noteikto prasību par troksni, tā ievērošanu.	1. Neveikt darbus ar paaugstinātu trokšņa līmeni pēc plkst. 20:00. 2. Nepieciešamības gadījumā, savlaicīgi informēt (rakstiski) blakus esošos iedzīvotājus par darbiem, kuru rezultātā paaugstinās trokšņa līmenis.	Darbuzņēmēja atbildīgā persona
.	Nodrošināt, ka Objekta teritorija nav piesārņota un piegružota ar būvatkritumiem.	1. Konteineru savlaicīga pasūtīšana. 2. Pareiza būvmateriālu nokraušana un uzglabāšana. 4. No piegādātāja pieprasīt līgumu vai plānu par būvatkritumu apsaimniekošanu.	Darbuzņēmēja atbildīgā persona
.	Izmešu gaisā rašanās.	1. Būvlaukumā pieļaujama tādas tehnikas darbība, kura atbilst likumdošanā noteiktajām prasībām un ir atbilstošā ekspluatācijas kārtībā.	Darbuzņēmēja atbildīgā persona

Sagatavoja:

8.DARBA AIZSARDZĪBĀ LIETOJAMĀS ZĪMES

4.1. degoša viela
vai ugunsbīstama
telpa

4.2. eksplozīva viela
vai sprādzienbīstama
telpa

4.3. toksiska viela

4.4. kodīga viela

4.5. radioaktīvā
viela vai jonizējošs
starojums

4.6. uzmanību,
pacelta krava

4.7. iekšējais
transports

4.8. bīstami,
elektrība

4.9. vispārēja

4.10. lāzera stars

4.11. oksidējoša

4.12. nejonizējoša

4.13. spēcīgs
magnētiskais lauks

4.14. uzmanību,
šķēršļi

4.15. uzmanību,
nelīdzens

4.16. bioloģiskais
rīksts

4.17. zema
temperatūra

4.18. kairīga vai
kairinoša viela*

4.19. eksplozīva
vide

4.20. sastatnes

4.21. uzmanību,
pakāpiens

4.22. uzmanību,
slidens

4.23. dziļš ūdens

4.24. zemējums

4.25. uzmanību,
krietoši objekti

4.26. augsta
temperatūra

4.27. uzmanību,
karsta virsma

4.28. uzmanību,
karsts tvaiks

6.1. jālieto
aizsargbrilles

6.2. jālieto
aizsargķivere

6.3. jālieto dzirdes
aizsardzības līdzekļi

6.4. jālieto
gāzmaska,
respirators

6.5. jālieto
darba apavi

6.6. jālieto
aizsargcimdī

6.7. jālieto
aizsargkostīms

6.8. jālieto sejas
aizsardzības
līdzekļi

6.9. jālieto
aizsargjosta

6.10. jālieto
respirators

6.11. jālieto
antistatiski apavi

6.12. jālieto
sejas maska

6.13. gājēju ceļš
(maršruts)

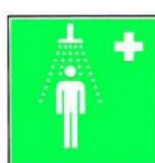
6.14. vispārīgā
rīkojuma zīme (lieto
kopā ar citām zīmēm)

8.1. pirmās
palīdzības punkts

8.2. nestuves

8.3. sanitārā
apstrāde

8.4. acu skalošana

8.5. elpošanas
līdzekļi

8.6. pārsiešanas
līdzekļi

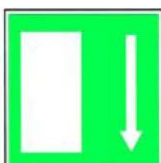
8.7. droša
pulcēšanās vieta

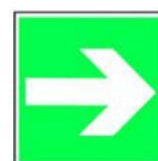
8.8. atdzīvīnāšanas
līdzekļi

8.9. tālrunis neatliekamās
medicīniskās palīdzības

9.1. papildizeja, ceļš, maršruts

Ugunsdzēsības
krāns

Ugunsdzēsības un
glābšanas kāpnes

Ugunsdzēsības
aparāts

Tālrunis
ugunsdzēsības un
glābšanas dienesta
izsaukšanai

Virzieni uz ugunsdzēsības iekārtu un līdzekļu atrašanās vietu

2.1. nesmēķēt

2.2. smēķēšana un
atklāta liesma
aizliegta

2.3. gājēju kustība
aizliegta

2.4. nedzēst ar
ūdeni

2.5. nav dzerams

2.6. nepiederošām
personām
kustība aizliegta

2.7. iekšējā
transporta
kustība aizliegta

2.8. nepieskarties

KRAVU PĀRVIETOŠANĀ LIETOJAMIE SIGNĀLI

Nr.p.k.	Signāls	Nozīme	Apraksts	Ilustrācija
1	2	3	4	5
1.	Sākt!	Uzmanību Sākt darbību	Abas rokas izstieptas horizontāli ar delnām uz priekšu	
2.	Stop!	Pārtraukt kustību	Labā roka pacelta augšā ar delnu uz priekšu	
3.	Beigt!	Izbeigt darbību	Abas rokas savienotas krūšu augstumā	
4.	Celt!	Pacelt kravu	Labā roka pacelta augšā ar delnu uz priekšu un lēnas izdara aplveida kustības	
5.	Zemāk!	Nolaist kravu	Labā roka nolaista lejā ar delnu uz iekšu un izdara lēnas aplveida kustības	
6.	Vertikālā distance	Samazināt vai palielināt vertikālo distanci	Ar rokām norāda būtisko distanci	
7.	Virzīt uz priekšu!	Kravu pārvietot uz priekšu	Abas rokas saliektas ar delnām uz augšu un izdara lēnas kustības uz ķermeņa pusi	
8.	Virzīt atpakaļ!	Kravu pārvietot	Abas rokas saliektas ar delnām uz leju un izdara lēnas kustības prom no ķermeņa atpakaļ	

9.	Pa labi no signalizētāja	Kravu pārvietot pa labi	Labā roka izstiepta horizontāli ar delnu uz leju un lēni izdara sīkas kustības pa labi	
10.	Pa kreisi no signalizētāja	Kravu pārvietot pa kreisi	Kreisā roka izstiepta horizontāli ar delnu uz leju un lēni izdara sīkas kustības pa kreisi	
11.	Horizontālā distance	Samazināt vai palielināt horizontālo distanci	Ar rokām norāda būtisko distanci	
12.	Bīstami!	Novērst avārijas situāciju	Abas rokas paceltas augšā ar delnām uz priekšu	
13.	Ātrāk!	Paātrināt kustību	Visas kustības izdara ātrāk	
14.	Lēnāk!	Palēnināt kustību	Visas kustības izdara lēnāk	